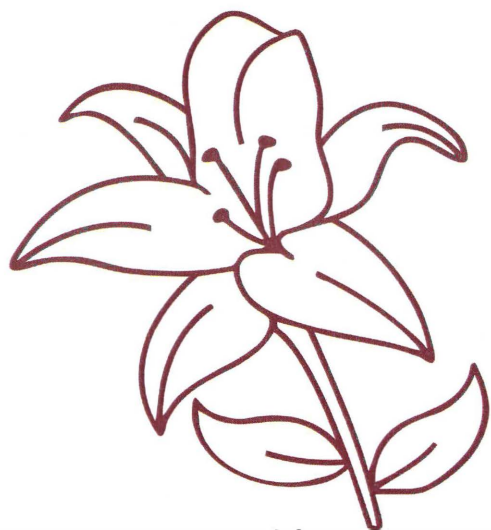
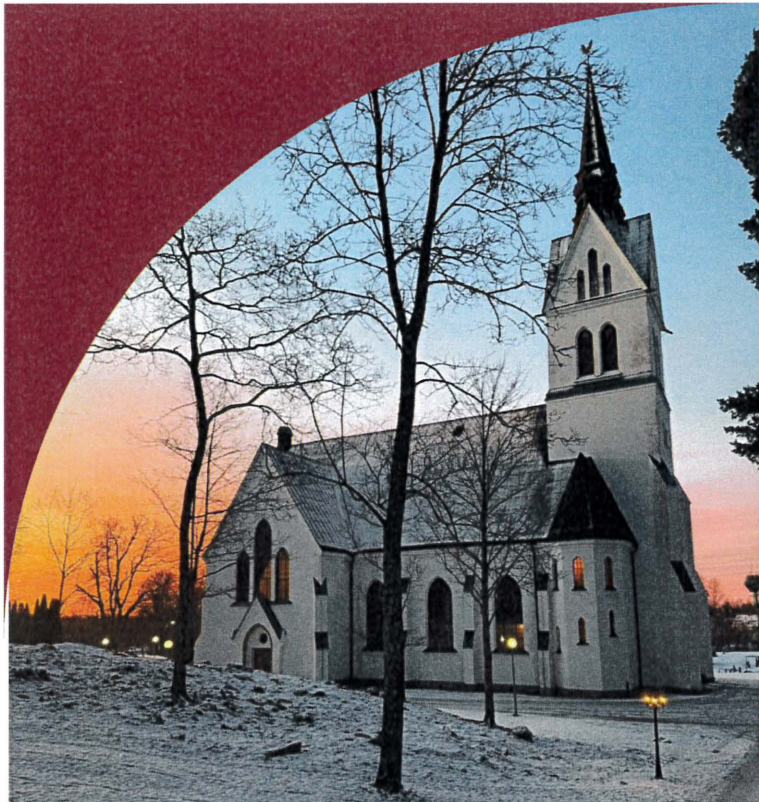

Församlings- instruktion

Älvkarleby-Skutskärs församling

Fastslagen av kyrkofullmäktige 2025-11-10
utfärdad av domkapitlet Uppsala stift 2025-11-26

**Svenska
kyrkan**

Älvkarleby-
Skutskärs
församling

Vi som arbetat med församlingsinstruktionen är:
Anställda: Katarina Lamos, Catrin Landén, Helene Lindström, Susanne Näslund,
Gabriella Riben, Per-Olof Swing, Maud Sundström
Förtroendevalda: Tomas Nälsén, Håkan Karlsson, Kurt L Andersson
Anställda och förtroendevalda har under processen fått tillfälle att lämna
synpunkter på församlingsinstruktionen.
Camilla Zacco, Uppsala stift, har väglett arbetsgruppen.
Layout och bilder: Catrin Landén

Innehåll

Församlingsinstruktion Älvkarleby-Skutskärs församling 2025

Inledning och vision	5
Omvärldsbeskrivning.....	6
Omvärldsanalys	7
Prioriterade områden.....	9
Pastoralt program.....	10
Den grundläggande uppgiften.....	10
Gudstjänst	10
Undervisning	11
Diakoni	12
Mission	12
Övrigt	13

Inledning *och vision*

Älvkarleby-Skutskärs församling är ett enförsamlingspastorat i Upplands norra kontrakt i Uppsala stift.

Församlingen har tre kyrkor, Älvkarleby kyrka, Marma kyrka och Skutskärs kyrka och ett begravningskapell, två församlingshem, en församlingssal och tre kyrkogårdar.

Församlingen omfattar hela Älvkarleby kommun i norra Uppland, på gränsen till Gästrikland och har vid dags datum 9 580 invånare varav 5 521 (58 procent) är medlemmar i Svenska kyrkan.

Älvkarleby-Skutskärs församlings vision:

- vara en församling med Jesus Kristus i centrum.
- vara en församling där livets tre grundrelationer får utrymme – relationen till Gud, relationen till medmänniskan och skapelsen, och relationen till mig själv. Och där var och en får växa som människa, som kristen och i kristet liv.
- vara en miljö som kännetecknas av gemenskap, trygghet och öppenhet, där vi ser rikedomen i mångfalden.
- verka för att varje människa blir sedd, bemyndigad att växa i ansvar och engagemang för sin nästa i både kyrka och samhälle, och för skapelsen.

Omvärldsbeskrivning

Älvkarleby kommun är en relativt liten kommun med många mindre samhällen och flera centralorter varav Skutskär är den största. Skutskärs bruk som ägs av Stora Enso är den största arbetsgivaren och orten är präglad av brukets inflytande. Skutskärs historia hör nära samman med industrins etablering på orten under tidigt 1900-tal. Denna starka koppling mellan centralort och industri gör att Älvkarleby kommun, i likhet med många andra industriorter, har haft en tydlig anknytning till arbetarrörelsen. Detta har varit påtagligt, inte minst när det gäller politisk orientering i kommunen.

Älvkarleby kommun är en bygd präglad av folkrörelser, idrottsrörelsen och föreningsliv. Aktivitet och företagsamhet existerar parallellt med ensamhet och utsatthet. Det geografiska läget på gränsen mellan två regioner/län gör att det kan finnas en upplevelse av att ”hamna mellan stolarna”, såväl vad gäller sjukvård som mediebevakning. Samtidigt finns det goda möjligheter att pendla och resa från olika håll med utgångspunkt i Älvkarleby kommun.

I kommunen finns ett brett föreningsliv med många registrerade föreningar och många aktiva och engagerade medlemmar. Idrottsrörelserna är starka med idrottsanläggningar av olika slag i flera av orterna. Företagarföreningen är en god kraft som bidrar till sammanhållning i bygden.

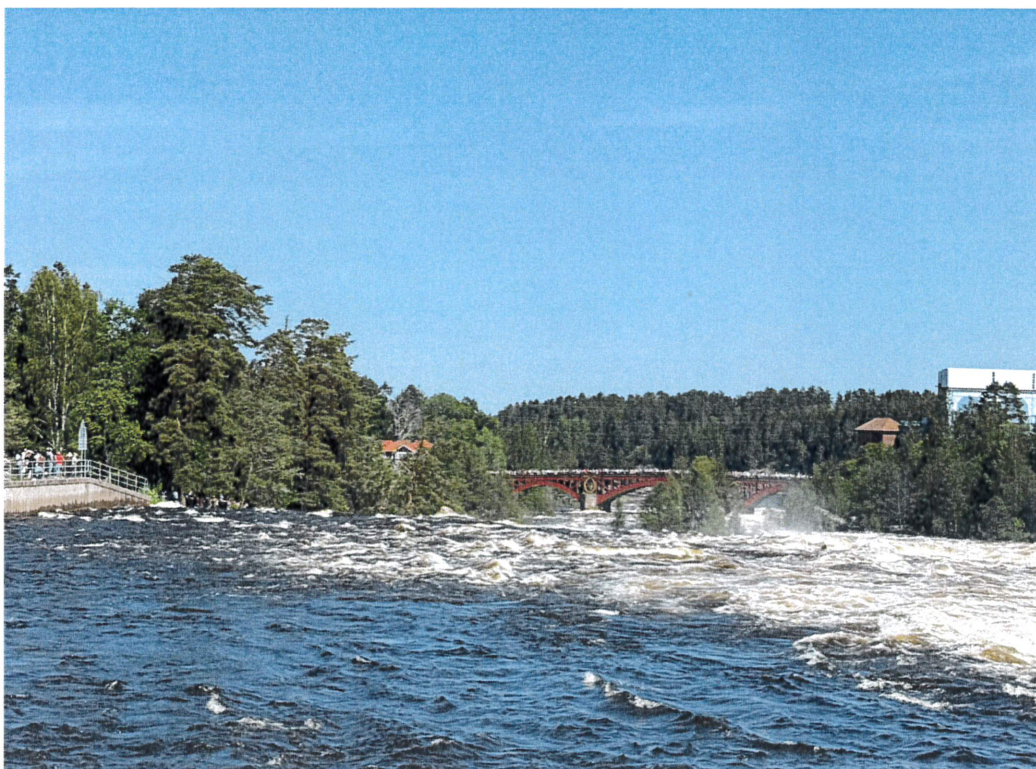
Utöver Stora Enso är kommunen en stor arbetsgivare, men det finns även många blomstrande småföretag. I likhet med många andra industriorter har Älvkarleby kommun haft en ganska stor inflyttning från Finland. Detta har till följd att kommunen är finskt förvaltningsområde. Bland inflyttningar från andra länder kan också nämnas flyktingar från Sydamerika under 1970-talet och från Syrien 2015. Idag har kommunen en stor kulturell och språklig mångfald.

Älvkarleby kommun samverkar på flera områden med andra kommuner såsom Gävle, Tierp och Uppsala. Denna samverkan gäller bland annat gymnasieskolor, räddningstjänst, POSOM-arbetet och en del stödsatser via kommunen, exempelvis familjerådgivning samt budget- och skuldrådgivning. Många pendlar till och från arbete.

Vid årsskiftet 2024/25 lades gratistidningen Norra Uppland ned och Arbetarbladet, som tidigare var den tidning i Uppland, som profilerade sig mot norra Uppland, har flyttat redaktionen till Sandviken, vilket har minskat bevakningen i Älvkarleby kommun.

I Älvkarleby kommun finns en hög arbetslöshet och en ökande psykisk ohälsa. Uppgifterna är hämtade från Segregationsbarometern (www.segregationsbarometern.boverket.se/kommun/alvkarleby/ 2025-10-28)

- Störst andel av befolkningen befinner sig i områdestyp 3 socioekonomiskt blandade områden, 38,7 procent.
- 26 procent av befolkningen i Älvkarleby bor i områden med socioekonomiska utmaningar (områdestyp 2).
- 35,3 procent av befolkningen i Älvkarleby bor i områden med goda socioekonomiska förutsättningar (områdestyp 4).
- 0,0 procent av befolkningen i Älvkarleby bor i områden med mycket goda socioekonomiska förhållanden (områdestyp 5) respektive områden med mycket stora socioekonomiska utmaningar (områdestyp 1).

Segregation och sociala klyftor är på vissa håll mycket påtagliga och andelen med högre utbildning är låg. Den kommunala högstadieskolan arbetar aktivt med informationsträffar i samverkan med polismyndigheten och kommunens sociala enhet för att motverka användning av droger, droghandel och rekrytering av barn och unga till gängkriminalitet. Individ- och familjeomsorgen arbetar aktivt för att motverka våld i hemmet, missbruk och hedersproblematik. Många kommuninvånare är beroende av ersättningar, som sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning och arbetslöshetsersättning.

Omvärldsanalys

Vi ser ett stort behov av socialt stöd och av meningsfulla sammanhang. Detta gäller alla åldrar, och behoven tar sig olika uttryck i olika åldersgrupper. Den utsatta ekonomiska situationen, med svårigheter att exempelvis flytta till lämpligt boende eller ha bil, kan göra framför allt äldre och sjuka isolerade, särskilt i kommunens utkanter. Här har församlingen ett uppdrag att möta diakonala behov med såväl välkomnande mötesplatser som hembesök och samtal.

Vad gäller barn och unga finns det många som funnit sin plats inom idrottsrörelsen, men vi ser också många barn och unga som lever i utsatthet. Kommunen tar emot ett högt antal orosanmälningar årligen, och det finns många familjehemsplacerade barn.

Många föräldrar upplever maktlöshet i att inte kunna stötta sina barn tillräckligt. I vissa fall hänger detta ihop med ett socialt arv av psykisk ohälsa och missbruk.

Församlingen förvaltar en diakonal stiftelse och delar årligen ut ekonomiskt bistånd till personer folkbokförda i kommunen. Vi ser ett ökat antal ansökningar om ekonomiskt bistånd och vi möter fler personer än tidigare som fastnat skuldspiraler svåra att ta sig ur. Här behöver vi som församling agera på flera sätt både genom egna verksamheter och i samverkan med andra för att knyta viktiga kontakter i syfte att erbjuda rätt stöd, dels i form av diakoni, som kan stötta både vad gäller ekonomiska och sociala problem, dels kontakt med myndigheter.

Barn- och ungdomsverksamhetens anställda behöver fortsatt utbildning i att se och möta barn som behöver stöd, och i vilka rutiner som gäller för exempelvis orosanmälningar. En bra plattform för samverkan och nå föräldrar med barn är det familjecentrerade arbetet i Älvkarleby kommun som bedrivs i Svenska kyrkans lokaler en förmiddag i veckan i samverkan med kommun och landsting.

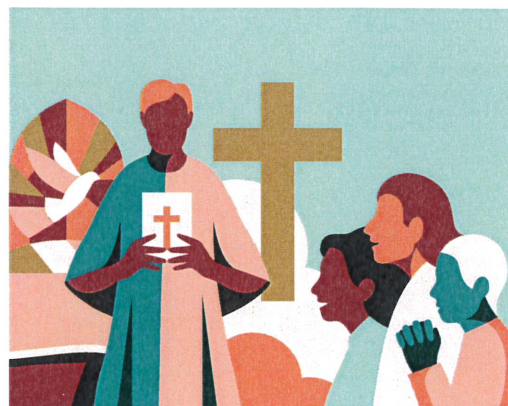
Församlingen erbjuder regelbundet, ofta i samverkan med andra aktörer, temadagar, temakvällar med föredrag om olika angelägna ämnen.

Höga sjukskrivningstal bland befolkningen på grund av både psykisk och fysisk ohälsa har varit ett faktum länge – och här är församlingens arbete både att stötta där det finns möjlighet, och att se till att den egna verksamheten är tillgänglig för den som har personliga utmaningar.

Vi ser ett ökat intresse för existentiella frågor, för kristen tro och för kyrkan, särskilt från ungdomar och unga vuxna. Därför vill vi prioritera meningsfulla mötesplatser för alla oavsett ålder och intresse och synliggöra att diakon och präst finns tillgängliga för enskild själavård.

Arbetet med livsstegen och sinnesromässor är ett annat sätt att göra utrymme för möten för människor som kommer med olika livserfarenheter, även svåra. Här möts diakoni, pedagogik och gudstjänstliv, och det ska vara en plats både för att ta emot hjälp och stöd och för att få en chans att hjälpa andra. Människor växer av att vara behövda, och vi har en uppgift i församlingen att skapa större delaktighet samt möjliggöra ideellt arbete och volontärskap.

Fortsättningsvis behöver församlingen utveckla samverkan och samarbetet med andra goda krafter inom kommunens geografiska område såsom skola, företagarförening, idrottsrörelser, biblioteket, kulturskolan, föreningar, sociala enheten och vårdcentralen.

Prioriterade områden

Med utgångspunkt i analysen ser vi tre prioriterade områden de kommande fyra åren:

1. Undervisningstrappa: Vi vill att dopet och bibelns berättelser ska synliggöras och lyftas fram. Detta innebär ett strategiskt arbete från inbjudan till dop, till gruppverksamhet och öppen verksamhet med olika åldrar där bibelns berättelser levandegörs och delas. Det innefattar att utveckla goda sätt att göra barn, ungdomar och unga vuxna delaktiga i församlingens liv, få grundläggande kunskaper och erfarenheter av kristen tro och kristet liv, och få uppleva en trygghet i kyrkans gemenskap.

2. Andlighet: Vi vill arbeta för att öka delaktighet och engagemang i ett regelbundet böne- gudstjänstliv och andra uttryck för andlighet som retreatar och pilgrimsvandringar. Vi vill utveckla gudstjänsten och bibehålla ett rikt kör- och musikliv, inbjuda till samtal om tro och liv. Vi vill ta vara på den stora kontaktyta med människor som de kyrkliga handlingarna utgör.

3. Diakonalt arbete: I församlingens diakonala arbete ingår att möta människor där de befinner sig i livet, bland annat genom enskilda samtal och ekonomiskt bistånd, och diakonala mötesplatser. Vi ser särskilt behov av vi blir fler som bär församlingens diakonala arbete, både anställda och ideella / volontärer, samt att stärka församlingens samverkan med kommunen och andra aktörer i det diakonala arbetet.

Pastoralt program

Den grundläggande uppgiften

Gudstjänst

I gudstjänsten möts vi som människor och får gemensamt lägga fram livet inför Gud genom bön, lovsång, förkunnelse och sakrament. Församlingens gudstjänstliv ska vara öppet och välkomnande för alla människor, oavsett ålder och personliga förutsättningar. Det pågår kontinuerligt ett arbete i församlingen avseende gudstjänsters uttryck, men också arbete kring kyrkorum och församlingslokalers utformning.

Huvudgudstjänst firas varje söndag och helgdag i någon av församlingens kyrkor. Utöver huvudgudstjänsten firas ofta andra former av gudstjänster i församlingens kyrkor under söndagar och helgdagar. Som utgångspunkt firas söndaglig mässa, i formen av högmässa i Älvkarleby kyrka och Taizémässa, Sinnesromässa eller Mässa mitt i livet i Skutskärs kyrka.

En av församlingens gudstjänster på söndagar och helgdagar ska vara huvudgudstjänst. Minst sex gånger per år ska en av dessa firas som gudstjänst/mässa med alla åldrar. Kyrkoherden ansvarar för att även ge utrymme för lekmanaledda gudstjänster när så är lämpligt. Temamässor/-gudstjänster kan förekomma. Vid intresse för utveckling av nya gudstjänstformer kan intresserade församlingsbor bjudas in för att tillsammans med präst, musiker och eventuellt fler samtala om gudstjänstens betydelse, utformning och hur vi kan öka delaktigheten.

I Marma kyrka firas gudstjänster i samband med kristna högtider och fri-luftsgudstjänster. Eftersom kyrkan ligger längs ett pilgrimsled finns en strävan efter att fira pilgrimsmässa samt göra kyrkan och församlingshemmet till en välkomnande plats för pilgrimer.

Positivt för vår gudstjänstutveckling är fortbildning av alla som arbetar med att leda gudstjänst, fortsatt strävan att skapa delaktighet för flera i gestaltande av gudstjänsten samt att ta inspiration från andra församlingar.

Gudstjänster i form av kyrkliga handlingar, dop, vigslar och begravningar, förrättas i församlingens alla kyrkor och i Björksalen i Skutskär samt på andaktsplatsen på Laxön i Älvkarleby. Dessa gudstjänster är viktiga kontaktytor med människor som möter kyrkans tro och tradition vid stora händelser i livet. Kyrkliga handlingar är en av församlingens viktigaste mötesplatser och möjliggör existentiella samtal och själavård.

Undervisning

Undervisning sker i församlingens gemenskap. Grundläggande för församlingens sätt att bedriva undervisning är utveckla miljöer där det finns möjlighet att växa som människa och kristen, i kristet liv och ansvarstagande i samhället och för skapelsen. I det mänskliga mötet och i relationer som etableras sker en viktig del av lärandet. Församlingens undervisning begränsas inte till intellektuell tolkning och förståelse. Undervisning skall erbjudas för alla åldrar. Undervisningen tar sig olika form i olika åldersgrupper. Till dopuppföljning räknas också den i församlingen prioriterade konfirmandverksamheten. En särskild handlingsplan för konfirmandarbetet har utformats och följs upp av konfirmandteam med ansvarig konfirmandpräst. För undervisning riktad till barn och ungdom eftersträvar församlingen att söka samarbete med bland annat bibliotek och kommunens skolor.

Diakoni

Diakonin är att omsätta kristen tro i handling. Diakonin hämtar sin kraft i församlingens gudstjänstliv och är hela församlingens uppdrag, vilket inkluderar alla medarbetare, ideella som anställda.

Församlingens diakoni kännetecknas av öppenhet så att människor med behov vill och vågar söka kontakt med församlingen. Vi ser diakonen som samordnare av det diakonala arbetet som utförs och bärs av flera medarbetare, som till exempel församlingshemsvärdar-/värdinnor och ideella medarbetare. Kyrkvaktmästarna som arbetar på kyrkogården är ofta första kontakten med församlingen.

Vid de mänskliga möten som sker eftersträvar vi att etablera goda relationer och bygga gemenskap. En annan viktig del av församlingens diakonala verksamhet är det aktiva arbetet med att ge möjlighet för ideellt engagemang. Som del i en kristen församling får vi alla både ta emot och ge av medmänsklighet och omsorg. Alla behövs! För ett väl fungerande socialt och diakonalt arbete eftersträvar Älvkarleby-Skutskärs församling ett nära samarbete med andra aktörer i samhället.

Mission

Älvkarleby-Skutskärs församling är en del av Guds mission i världen, och detta tar sig uttryck i vår gudstjänst, undervisning och diakoni. Allt det som vi som enskilda personer och som församlingen tagit emot från Gud i form av kärlek, nåd och omsorg vill vi ge vidare – berättelserna om Jesus Kristus, evangeliet med budskap om fred och försoning. En öppen och trygg gemenskap är missionens förutsättning.

Missionen kan utformas på många olika sätt. En viktig aspekt är att församlingen strävar efter att vara närvarande i samhället, synas ute bland människor och knyta kontakter med andra organisationer. En annan del av missionen är kommunikation, genom församlingens tidning Kyrkstöten, digitala anslagstavlor och närvaro på sociala medier.

Övrigt

- Församlingen eftersträvar att tillgodose de behov som finns när det gäller kommunikation på olika språk. Församlingen utgör finskt förvaltningsområde och bedriver därför viss verksamhet på finska.
- I Älvkarleby-Skutskärs församling finns en barnkonsekvensanalys-grupp som inför varje större beslut gör en analys av underlaget till beslut och lämnar synpunkter till kyrkoråd respektive kyrkofullmäktige. Denna grupp består av anställda samt förtroendevalda.
- I Älvkarleby kommun finns ett ekumeniskt råd som består av representanter för Svenska kyrkan och Ekeniaki kyrkan. Det firas tre till fyra ekumeniska gudstjänster per år.
- Den som innehar den obligatoriska kyrkomusikertjänsten innehar minst kantorsexamen, gärna organistexamen.

Skutskär 11 november 2025

Helene Lindström

Helene Lindström,
kyrkoherde

Kurt L. Andersson

Kurt L. Andersson
ordförande kyrkofullmäktige

